

DOMINICUS

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Mannelijke vorm van het Latijnse bijvoeglijk naamwoord, afgeleid van Dominus = 'Heer': dus 'tot de Heer behorend', 'bij de Heer behorend', 'toegewijd aan de Heer'; in christelijke kringen natuurlijk toegepast op Jezus, die door zijn volgelingen 'de Heer' werd genoemd.

Heeft dus de gevoelswaarde van 'Leerling van Jezus'.

*

Dominicus Guzmán van Calaruega, Bologna, Italië; stichter; † 1221.

Feest + 6 & 8 augustus.

Dominicus was afkomstig uit de Spaanse provincie Burgos en werd waarschijnlijk geboren op 24 juni 1170. Daarmee is hij een tijdgenoot van Franciscus van Assisi (1180-1226; feest 4 oktober), de stichter van de franciscaner orde, die gekenmerkt wordt door armoede.

Zijn vader heette Felix de Guzmán; zijn moeder was de zalige Juana van Aza (" 1190; feest 8 augustus). Hij studeerde in de Spaanse plaats Palencia en werd in 1199 kanunnik te Osma. In 1205 vertrok hij met de bisschop van Osma, Diego van Azevedo († 1207; feest 30 december), naar Denemarken om er de prinses op te gaan halen die bestemd was als echtgenote voor koning Alfonso VIII van Castilië. Maar onderweg hoorden ze dat het meisje intussen was overleden. Nu zetten ze koers naar Rome in de hoop dat de paus, op dat moment Innocentius III, hun toestemming zou geven om de Cumanen in de Oekraïne tot het christendom te mogen bekeren. Maar de paus stuurde ze terug met de uitdrukkelijke opdracht om de ketterse Albigenzen weer op het rechte pad te krijgen.

De Albigenzen of Katharen waren een middeleeuwse sekte (11de - 13de eeuw), waarin de beoefening van een absolute morele zuiverheid werd verkondigd. De sekte leerde dat er een lichtgod is en een god van de duisternis. De geestelijke dingen komen voort uit de lichtgod en alle stoffelijke dingen uit de god der duisternis. De zaligheid is alleen te bereiken door katharsis, reiniging van het boze en het stoffelijke. In 1208 riep Paus Innocentius III (1198-1213) op tot een kruistocht tegen hen. Aanleiding hiertoe was de moord op de pauselijke nuntius. Deze kruistocht zou duren tot 1229. Omdat ze in de Zuid-Franse stad Albi sterk vertegenwoordigd waren en een vesting hadden, waar ze zich herhaaldelijk verzamelden, worden ze ook wel Albigenzen genoemd. Het laatste kathaarse bolwerk, Montségur, in Languedoc, viel in 1244. Daarbij werden vele katharen met geweld om het leven gebracht. Het Griekse woord 'katharos' betekent 'zuiver'. Ons woord 'ketter' is ervan afgeleid.

In 1206 richtte bisschop Diego bij Toulouse een missiecentrum in om van daaruit de katharen te bewerken. In datzelfde jaar opende Dominicus er een klooster voor bekeerde nonnen. Deze stichting zou later uitgroeien tot de orde der dominicanessen. Toen in 1207 bisschop Diego overleed, lag het voor de hand dat hij, Dominicus, de leiding van deze onderneming op zich nam. Het was intussen scherp tot hem doorgedrongen, dat hij geschoolde helpers nodig had: goed opgeleide priesters, die in de scherpzinnige discussies hun mannetje zouden staan en tegelijk met hart en ziel toegewijd waren aan de zaak van Christus: kortom een orde van uitstekend opgeleide priester-religieuzen, die net als de Katharen aan versterving, boete en gebed zouden doen, maar dan binnen het kader van een meer gezonde theologie en geloofsopvatting. Immers in een tijd dat de meeste geestelijken meer aandacht hadden voor uiterlijke rijkdom dan voor de rijkdom van hart, hechtten de gewone mensen meer geloof aan predikanten die hun woorden kracht bijzetten met een indrukwekkende levenswijze, zoals de katharen met hun overdreven vasten- en boetepraktijken, dan aan ijdele verkondigers in protserige gewaden en fantastische luxe. En de weinigen die wel in armoede leefden, zoals de cisterciënzers, hadden te weinig scholing om het in de soms dagenlang durende discussies op te kunnen nemen tegen de goed onderlegde kettters. Zo stichtte Dominicus in 1215 de orde der predikheren, die reeds een jaar later door paus Honorius III officieel werd goedgekeurd. De leden ervan worden ook wel naar hun stichter 'dominicanen' genoemd. Dat gaf aanleiding tot de Latijnse woordspeling: domini-canes = 'honden van de Heer'.

Hij werd begraven in de kerk van Bologna. Tot op de dag van vandaag trekken er jaarlijks vele bedevaartgangers naar zijn graf in de San Domenicokerk. Dertien jaar na zijn dood werd hij heiligverklaard. Hij is patroon van Bologna, de Dominicaanse Republiek, van Santo Domingo (voluit: Santo Domingo de Guzmán; Dominicaanse Republiek) en Segovia; van astronomen, papierfabrikanten en sigarenmakers; hij wordt aangeroepen tegen koorts en tegen hagel.

*

Dominicus (ook **Domingo** of **Dominic**) van Silos, Spanje; abt; † 1073.

Feest 5 januari (overbrenging relieken) & **20 december**.